

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle matkailijaveroa koskevaksi lainsäädännöksi

Sotkamon kunta kiittää mahdollisuudesta jättää lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle matkailijaveroa koskevaksi lainsäädännöksi.

Sotkamon kunta on aiemmissa kannanotoissaan pitänyt perusteltuna sellaisen lainsäädännön kehittämistä, joka mahdollistaa kunnille matkailijalle määräytyvän matkailijaveron käyttöönoton tai lyhytaikaisesta majoittumisesta perittävän veroluonteisen maksun. Vaikka maksu kerättäisiin veroluonteisesti, Sotkamon kunta katsoo, että siitä tulee käyttää nimitystä **matkailijamaksu**. Nimitys kuvaa paremmin maksun tarkoitusta, lisää hyväksyttävyyttä ja korostaa sitä, että tuotto kohdennetaan matkailun aiheuttamiin kustannuksiin ja matkailun kestävään kehittämiseen. Veronimitys ohjaa maksun kohdistumaan yrityksen ja yrittäjän toimintaan, vaikka tarkoitus on nimenomaan kohdistaa se matkailijaan, joka maksun kautta omalta osaltaan varmistaa matkailun kestävä kehityksen ja luontoarvojen sekä yleisen hyväksyttävyyden säilymisen matkakohteessa.

Sotkamon kunnan myönteisen kannan keskeisiä reunaehtoja ovat matkailijamaksun käyttöönoton vapaaehtoisuus kunnalle, maksun määräperusteisuus sekä se, ettei maksu aiheuta suoraa lisärasitetta matkailualan yrityksille.

Luonnos hallituksen esitykseksi sisältää käyttöönoton vapaaehtoisuuden kunnille. Sotkamon kunta tukee esitystä myös siitä, että matkailijamaksun tuotto tilitettäisiin täysimääräisesti kunnalle.

Sen sijaan Sotkamon kunta ei voi tukea lakiluonnoksen esitystä matkailijamaksun rakenteesta siltä osin, että maksu määräytyisi prosenttiosuutena majoituksen arvonlisäverottomasta hinnasta. Luonnoksessa esitetään, että kunnanvaltuusto päättäisi veroprosentin suuruuden, joka olisi vähintään kaksi prosenttia ja enintään viisi prosenttia. Sotkamon kunta katsoo, että arvoperusteinen ja selvästi veroluonteinen lisäkustannus on majoitusyrityksille kohtuuton taloudellinen lisärasite, joka pahimmillaan vaarantaa toimijoiden mahdollisuudet kannattavaan liiketoimintaan.

ja aiheuttaa vääränlaista hintakilpailua tai pahimmillaan hintakikkailua. Esimerkiksi huonehinnan ja veron ulkopuolelle voidaan jättää erikseen maksettavaksi siihen normaalisti kuuluvia hyödykkeitä, kuten ilmastointi, vesi tai sähkö, jos matkailumaksu peritään prosenttimääräisesti huoneen hinnasta. Tällä pyrittäisiin vaikuttamaan veron suuruuteen.

Lopulliseen lakiversioon tulee tuoda myös määritelmät minkä ikäisiä matkustajia matkailijamaksu koskee. Sotkamon kunta esittää, että matkailijamaksu koskee yli 12-vuotiaita yöpyjiä. Samoin lakiin tulee kirjata, ettei matkailijamaksua peritä, jos yhtäjaksoinen kerralla tehtävä varaus on yli 14 vuorokautta.

Hallituksen esityksen luonnoksessa on tehty kiitettävä vertailu Euroopan eri maiden maksu- ja verorakenteisiin. Keskeisin ero eurooppalaisissa malleissa on se, määräytyykö maksu määrä- vai arvoperusteisesti. Sotkamon kunta kannattaa ehdottomasti määräperusteista matkailijamaksua, joka tarkoittaa kunnan määräämää euromääräistä suoritusta yöpymistä kohden. Valtion tulisi lainsäädännössä määrittää matkailijamaksulle euromääräinen vaihteluväli, esimerkiksi 2–10 euroa/yö, ja kunnan tulisi päättää, ottaako se matkailijamaksun käyttöön sekä mille tasolle maksu kyseisen vaihteluvälin sisällä asetetaan.

Sotkamon kunta korostaa lisäksi, että matkailijamaksun tulee koskea yhdenvertaisesti kaikkia matkailu- ja majoitustoimijoita yritysmuodosta tai majoitustoiminnan muodosta riippumatta. Maksun soveltamisalan tulee kattaa hotellien ja muiden perinteisten majoituspalvelujen lisäksi myös viikko-osakkeet, lyhytaikainen vuokraustoiminta sekä Airbnb-tyyppinen majoitus. Näin varmistetaan maksun tasapuolisuus, kilpailuneutraalisuus ja se, ettei matkailijamaksu ohjaa majoitustoimintaa tiettyihin järjestämismuotoihin maksun välttämiseksi.

Arvoperusteinen matkailijamaksu olisi suoraan taloudellinen lisärasite majoitusyrityksille. Se voisi myös aiheuttaa yritysten väliseen kilpailuun uuden, julkisen vallan aiheuttaman paineen, koska se loisi majoituspalvelun hintatasoon suoraan kohdistuvan maksun. Kansainvälisen matkailun erityinen mielenkiinto taloudellisen lisäarvon tuottamisen näkökulmasta kohdistuu keskimääräistä kalliimpiin matkailutuotteisiin. Esitetyssä muodossaan arvoperusteinen matkailijamaksu kohdistuisi juuri tällaisiin majoituspalveluihin, minkä vuoksi esitystä ei voi kannattaa.

Määräperusteista matkailijamaksua tukevat myös keskustelut matkailutoimialan edustajien kanssa. Toimiala toivoo mahdollisimman läpinäkyvää mallia, josta on helposti seurattavissa, että kunta todellisuudessa kohdentaa matkailijamaksusta saamansa tuotot matkailun aiheuttamiin kustannuksiin ja matkailun kehittämiseen. Yöpymisten määrä on avoimesti ja helposti saatavaa tietoa, jonka perusteella matkailijamaksun tuotto kunnalle voidaan laskea nopeasti. Arvoperusteisen maksun määräytyminen on avoimuuden kannalta monimutkaisempi malli, vaikka se muutoin tekniseltä toteutukseltaan voi olla yksinkertainen tapa kerätä maksu.

Matkailu ja sen kehittäminen on Sotkamon kunnan tärkeimpiä elinvoimatoimia ja tulevaisuustavoitteita. Määräperusteinen matkailijamaksu tukee kunnan ja alueen matkailun kestävästä kehittämisestä ja vetovoimaa. Arvoperusteinen matkailijamaksu voi sen sijaan haitata matkailun kehittymistä merkittäväällä tavalla esimerkiksi blokkamalla merkittäviä investointeja.

Sotkamon kunta kiittää valtiovarainministeriötä ripeästä, Pohjoisen Suomen ohjelman toimenpide-ehdotuksen edistämisestä. Pohjoiseen suuntautuva kansainvälinen matkailu tuottaa merkittävästi tuloja Suomeen ja mahdollisuudet vahvistaa entisestään sekä kansan- että aluetaloutta ovat suuret. Pohjoisen Suomen ohjelmassa painotettiin kestävästä matkailun kehittämisestä. Osana vastuullisten valintojen edistämistä matkailun paikallista hyväksyttävyyttä on myös mahdollista parantaa ja ennaltaehkäistä massaturismiin mahdollisesti liittyviä lieveilmiöitä. Matkailijaveron keino kattaa matkailun kunnille aiheuttamia kustannuksia sekä ennen kaikkea vahvistaa toimialan myönteistä kehitystä.

Sotkamon kunnan kanta

Sotkamon kunta ei tue luonnosta hallituksen esitykseksi sellaisenaan. Sotkamon kunta tukee sellaista matkailijamaksua, joka määräytyy määräperusteisesti euromääräisenä maksuna yöpymistä kohden, ei arvoperusteisesti prosenttiosuutena majoituksen hinnasta. Sotkamon kunnan näkemyksen mukaan valtion tulee määrittää maksulle vaihteluväli, esimerkiksi 2–10 euroa/yö, ja kuntien tulisi päättää matkailijamaksun käyttöön ottamisesta sekä maksun tarkasta suuruudesta tämän vaihteluvälin sisällä. Vaikka maksu kerätään veroluonteisesti, siitä tulisi käyttää

nimitystä **matkailijamaksu**. Muutoin kuin matkailijamaksun määräytymisen ja nimityksen osalta Sotkamon kunnalla ei ole lakiluonnoksesta kriittisiä huomioita.

Sotkamossa 17.8.2026

Sotkamon kunnanhallitus
Sotkamon kunta